

kan kalde Tryk, men det er heller ikke det, der efter min Opfattelse ankes over her med Hensyn til dette Valg. Det, der ankes over ved dette Valg, er noget Mere, Noget, jeg ikke kan faae ind under nogen anden Benaevnelse end Tvang, og det er det, som det forekommer mig, man skulde søge alvorlig at faae undersøgt, om noget Saadant er skeet. Der er flere Gange henvist til Gaardmændenes Stilling overfor Husmændene. Jeg veed ikke, hvorledes det er her paa Derne, men man behøver i Reglen ikke at lægge Tryk paa Husmændene ovre i Sjælland, thi Gaardmand og Husmand der ere enige. Der er de fleste Husmænd imidlertid ogsaa Selveiere, og de fleste Husmænd have Jord. Det forandrer Sagen en hel Del, og derved synes det mig at faae det Udseende, at der er udøvet et endog meget stærkt Tryk paa Husmændene her paa Derne, idet det synes, at det er gjennemgaaende her paa Derne, at Husmændene have stemt paa Høire. Jeg kunde fristes til at sige, at dersom der havde været nogen Uenighed mellem Husmand og Gaardmand i Sjælland, havde det snarest været den, at Husmændene sagde: ja, Gud veed, om egentlig, naar det kommer til Stykket, Gaardmændene vilde gjøre Noget for os. Men det er ganske vist ikke i den Retning, som her omtales; thi Husmændene der gaa langt videre i deres Forlangende, f. Ex. med Hensyn til Ophævelsen af Tolden og alt dette. Ved at berøre dette kommer jeg til at tænke paa de Uttringer, som kaldt fra det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (M. Andersen), idet han sagde, at Anledningen til disse Omslag i Stemningen — og den ærede sidste Læser (Lund) brugte det samme Udtryk — var, at Husmændene og maaste flere end dem — men han nævnedes ikke flere —, nu vare komne til at indse, at de ikke kunne leve af tomme Løfter. Jeg kunde fristes til at spørge det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds: Hvem har Skyld i det, at man ikke kunde faae en Toldreform gennemført? Det har i og for sig ikke været Folkethingets Skyld, jeg retter ingen Bebrejdelser mod Folkethinget som Helhed i denne Anledning. Thi jeg er overbevist om, at dersom vi i 1875 havde haft en Regjering, som vilde have gennemført denne Reform, saa havde vi faaet en virkelig god Toldreform gennemført.

Den midlertidige Formand (Krabbe):

Det ærede Medlem bedes erindre, at Spørgsmaalet her er om Anerkendelse af Valget i Maribo Amts 3die Valgkreds.

B. Solm: Deri er jeg enig med den ærede Formand, men da det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds talte om tomme Løfter, tvinges man næsten til at forsvare sig. Men dernæst udtalte det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, jeg havde nær sagt en

saar umaadelig Mængde om Bøndernes Stilling, at, uagtet jeg som Regel forholder mig meget rolig under Læerne, tilraabte jeg ham: Nævn et Exempel. Thi det forundrede mig ganske vist at høre netop dette ærede Medlem være saa godt kjendt med Bondens Stilling, at han kunde examinere os, hvorledes Bønderne have det indbyrdes, naar En er Høire- og en anden Venstre-mand. Det er mig et Vidnesbyrd om, hvor let det ærede Medlem tror at kunne danne sig en Mening om, hvorledes vi befinde os derude i Provindserne, endog ude paa Landet. Nei, det, som gjør, at jeg er bleven en hel Del betænkelig ved disse Tryk, der foregaa, er den systematiske Maade, hvorpaa man synes at gaa frem, idet man i Byerne ligefrem inddeler Byen i Noder, hvor man har sine visse Folk til at gaa omkring paa hvert eneste Sted og hente Vælgere. Thi da hører der rigtignok ikke saa lidt til at staa imod, jeg vil ikke sige Selvstændighed; thi det gaar næsten ud over, hvad der hedder Selvstændighed ved saadanne Leiligheder; en Mand kan gjerne være selvstændig og dog give tabt. Thi naar han staar overfor det Spørgsmaal, om han vil miste sit Arbejde, hvis han stemmer i den ene eller den anden Retning, kommer Selvstændigheden paa en meget haard Prøve. Jeg troede, at navnlig den sidste ærede Læser (Lund) vilde have fremhævet, at det er et aldeles uberettiget Tryk at lægge paa en Mand, naar man ved saadanne Leiligheder træder op paa den Maade, at det næsten kommer i Strid med vedkommende Mandes Samvittighed. Dernæst talte det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds om den Disciplin, der fandtes rundt omkring i Landet, og han kom ogsaa til at nævne Disciplinen her i Salen. Jeg vil ikke indlade mig derpaa; thi jeg er vis paa, at det ærede Medlem føler det lige saa godt, som de fleste Andre, der have havt Sæde her i Thinget; men jeg vil sige til ham, hvorfor tale om Strikken i hengt Mandes Hus? Jeg stemmer for Udsættelsen af dette Valg ligesom af flere andre, af de Grunde, jeg her har anført.

G. Petersen: Jeg bad om Ordet, da jeg hørte det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) kom med sin efter min Mening noget romantiske Fremstilling af, hvorledes Forholdene ere paa Landet, hvilket Tryk der udøves paa Husmændene af Gaardmændene. Jeg veed ikke, hvorfra den ærede kjøbenhavnske Folkethingsmand har hentet den Erfaring. Jeg har bevæget mig noget omkring i Landkredsene, og efter min Overbevisning var hans Fremstilling fuldstændig overdreven og urigtig. I den Kreds, hvor jeg har den Ære at være valgt, indtraf det forunderlige Tilfælde, at en Bonde stillede sig imod mig, anbefalet af en stor Mængde andre Bønder, men ikke desto mindre stemte deres Husmand paa